

**"PUL PSIXOLOGIYASI: TAFAKKUR MOLIYAVIY
MUVAFFAQIYATNI QANDAY SHAKLLANTIRADI"**

Rahmatullayeva Sevinch Olimjon qizi

O'zbekiston Axborot Texnologiya va menijment Unversteti "Molya va moliyaviy texnologiya" ta'lim yunalishi 1-kurs talabasi +998935095221

sevinchrahmatullayeva874@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada pul psixologiyasi va tafakkurning moliyaviy muvaffaqiyatga ta'siri o'rganiladi. Insonning pulga bo'lgan munosabati, moliyaviy qarorlarni qabul qilish jarayonidagi psixologik omillar va boylik yaratish mentaliteti muhokama qilinadi. Shuningdek, moliyaviy barqarorlikka erishish uchun zarur bo'lgan tafakkur o'zgarishlari va samarali strategiyalar tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *pul psixologiyasi, moliyaviy muvaffaqiyat, tafakkur, moliyaviy qarorlar, investitsiya, boylik mentaliteti, jamg'arish, aktiv va passiv*

Moliyaviy muvaffaqiyat inson hayotining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ko'pchilik moliyaviy mustaqillikka erishishning asosiy yo'li sifatida yuqori daromad topishni ko'radi. Ammo amaliyot shuni ko'rsatadiki, katta daromadga ega bo'lgan odamlar ham moliyaviy qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin. Buning sababi pulni qanday boshqarish va unga qanday munosabatda bo'lishga bog'liqdir. Shunday ekan, insonning pul bilan bog'liq qarorlarini nafaqat iqtisodiy omillar, balki psixologik omillar ham shakllantiradi.

Pul psixologiyasi inson ongida shakllangan moliyaviy odatlar, e'tiqodlar va hissiyotlarning jamlanmasidir. Masalan, bolalikda ota-onaning moliyaviy muammolariga guvoh bo'lgan odam kelajakda pulga nisbatan ehtiyotkor yoki xavotirli yondashishi mumkin. Aksincha, moliyaviy mustaqillik va investitsiya haqida erta bilim olgan shaxs moliyaviy qarorlarni puxta o'ylab qabul qiladi.

Pul psixologiyasini o'rganish orqali biz odamlarning boylik yaratish yoki uni yo'qotish jarayonida qanday xatolarga yo'l qo'yishini tushunishimiz mumkin. Shuningdek, inson o'z moliyaviy tafakkurini o'zgartirish orqali muvaffaqiyatga erishishi mumkin. Ushbu maqolada pul psixologiyasi, moliyaviy tafakkur va ongli moliyaviy boshqaruv tamoyillari muhokama qilinadi.

Pul psixologiyasi insonning moliyaviy qarorlariga bevosita ta'sir qiladi. Insonning pul haqidagi tushunchasi ko'pincha bolalikda shakllanadi va bu uning butun hayoti davomida moliyaviy odatlarini belgilaydi. Masalan, ota-onasi doim pul yetishmovchiligidan shikoyat qilgan yoki tejashga urg'u bergan inson, kelajakda ham o'z mablag'larini ehtiyotkorlik bilan boshqarishi mumkin.

Aksincha, haddan tashqari sarf-xarajat qilishga o‘rganib qolgan inson pul bilan ongli munosabat o‘rnatishda qiyinchiliklarga duch keladi.

Moliyaviy muvaffaqiyatga erishishda tafakkur muhim rol o‘ynaydi. Boylik tafakkuri (Wealth Mindset) va kamchilik tafakkuri (Scarcity Mindset) o‘rtasidagi farq insonning moliyaviy hayotiga katta ta’sir ko‘rsatadi. Boylik tafakkuriga ega inson pulni imkoniyat deb biladi, investitsiya qilish va moliyaviy barqarorlikka erishish yo‘llarini izlaydi. Kamchilik tafakkuriga ega inson esa ko‘proq xavfsizlikni tanlab, ortiqcha risklardan qochadi.

Pul psixologiyasini o‘rganishning yana bir muhim jihat – odamlarning irratsional moliyaviy qarorlar qabul qilishidir. Ko‘pincha insonlar hissiyotlari asosida xarid qiladi, impulsiv ravishda xarajat qiladi yoki kelajakka e’tibor bermaydi. Daniel Kahneman va Amos Tversky tadqiqotlariga ko‘ra, odamlar foyda va yo‘qotishlarga turlicha munosabatda bo‘lishadi. Misol uchun, bir dollar yo‘qotish insonga shu miqdordagi pul topishdan ko‘ra kuchliroq ta’sir qiladi.

Moliyaviy barqarorlikka erishish uchun quyidagi tamoyillarga rioya qilish muhim:

- Moliyaviy maqsadlarni aniqlash va ularga rioya qilish
- Budget tuzish va xarajatlarni nazorat qilish
- Jamg‘arish va investitsiya qilishni o‘rganish
- Passiv daromad manbalarini yaratish
- Pul bilan sog‘lom munosabat o‘rnatish va ortiqcha stressdan qochish

Jadval orqali bu omillarning qanday ta’sir ko‘rsatishini ko‘rib chiqamiz:

Faktor	Moliyaviy muvaffaqiyatga ta’siri
Tafakkur turi (boylik vs. kamchilik)	Moliyaviy qarorlarning samaradorligini belgilaydi
Hissiyotlar (qo‘rquv, ehtiros, impuls)	Pulni boshqarish va investitsiya qarorlariga ta’sir qiladi
Moliyaviy savodxonlik	Boylik yaratish va yo‘qotishning oldini olish imkoniyatini oshiradi
Atrof-muhit va odatlar	Xarajat qilish va jamg‘arish odatlariga bevosita ta’sir qiladi

Xulosa: Moliyaviy muvaffaqiyat nafaqat daromad miqdoriga, balki insonning pul bilan bog‘liq psixologiyasiga ham bog‘liqdir. Pul psixologiyasi insonning pul haqidagi fikrlari, hissiyotlari va odatlarini shakllantiradi. Ko‘pchilik insonlar boylik yaratish uchun ko‘proq daromad topish lozim deb o‘ylaydi, ammo muhim omillardan biri bu pulni boshqarish va to‘g‘ri investitsiya qilishdir.

Moliyaviy mustaqillikka erishish uchun inson o‘z tafakkurini o‘zgartirishi, moliyaviy bilimlarini oshirishi va ongli qarorlar qabul qilishi kerak. Pulga bo‘lgan munosabatni to‘g‘ri shakllantirish orqali odam o‘z moliyaviy kelajagini nazorat qila oladi. Shuningdek, uzoq muddatli strategiyalar ishlab chiqish, jamg‘arish va investitsiya qilish orqali moliyaviy barqarorlikka erishish mumkin.

Ushbu maqolada pul psixologiyasining inson hayotiga qanday ta’sir qilishi, moliyaviy tafakkurning boylik yaratish jarayonidagi o‘rni va muvaffaqiyatga erishish strategiyalari tahlil qilindi. Moliyaviy mustaqillikka erishish nafaqat ko‘proq pul topishga, balki uni qanday boshqarishga ham bog‘liq ekanligini unutmashlik lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Hill, N. (1937). O‘ylang va boyib keting. Ralston jamiyati.
2. Housel, M. (2020). Pul psixologiyasi: boylik, ochko‘zlik va baxt bo‘yicha vaqtsiz darslar. Harriman uyi.
3. Kahneman, D. (2011). Fikrlash, tez va sekin. Farrar, Straus va Giroux.
4. Kiyosaki, R. T. (1997). Boy ota kambag‘al dada: Boylar o‘z farzandlariga pul haqida nimani o‘rgatadilar - kambag‘al va o‘rta sinf buni o‘rgatmaydi! Warner kitoblar.
5. Thaler, R. H. (2015). Noto‘g‘ri xatti-harakatlar: xulq-atvor iqtisodiyotini yaratish. W. W. Norton & Company.

KORONER ARTER BAYPAS GREFTLEME: EVRIM VE TEKNİK ANLAR

Teshayev Ulug‘bek Shukhratovich

*Buhara Devlet Tıp Enstitüsü " Fakültatif ve hastane cerrahisi " bölüm asistanı
PhD.*

<https://orcid.org/0009-0000-0052-2827>

Özet . İskemik kalp hastalığı (IDP) dünya birlikte en çok birçok ölüm nedenlerden dolayı bir haline gelmek kalıntıları . Modern teşhis Ve tedavi yöntemleri , yani içermek keskin koroner sendromu (OKB) ve kalp ve kan damar sistemi tehlike faktörleri ile kavga , hastalar güvenli kalmak seviye arttı , bu ile birlikte , kronik yoğun bakım hastalığı döngüye almak ulaşmış . Şu anda ABD’de 15,5 milyon daha fazla yoğun bakım hastası orada Ve Her yılda 538.000’den